

Afgørelse truffet af:
Ankestyrelsen

Afgørelsesdato:
20-06-2013

Uds. dato:
28-06-2013

Nummer:
97-13

J.nr.
4300042-13

Status: Gældende

Principafgørelse om: **efterværn - varetægtssurrogat - alternativ afsoning**

Lov:
Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012 - § 76

Resumé:

Principafgørelsen fastslår

Når et ophold på et anbringelsessted som følge af en afgørelse om varetægtsfængsling i surrogat eller en afgørelse om alternativ afsoning, er en anbringelse i servicelovens forstand, giver det mulighed for efterværn.

Varetægtsfængsling i surrogat samt alternativ afsoning er at sidestille med en anbringelse efter serviceloven, når det skønnes, at kommunen har givet et betalingstilsagn, når den unge samtykker, og når kriminalforsorgen har vurderet sagen.

Målgruppen for efterværn er unge, der er eller har været anbragt uden for hjemmet efter servicelovens regler om anbringelse.

En ung kan bl.a. anbringes på en sikret institution i varetægtssurrogat eller som led i en afsoning.

Varetægtssurrogat

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsen kan en ung anbringes på en sikret afdeling, når opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765.

Det er kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune, der kan træffe afgørelse om at anbringe en ung i sikret afdeling, hvor opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling.

Der er ikke yderligere regulering af de situationer, hvor der er tale om varetægtssurrogat, men i de situationer, hvor der er tale om alternativ afsoning, supplerer straffuldbyrdelsesloven.

Alternativ afsoning

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsen kan en ung anbringes på en sikret afdeling, når opholdet er led i afsoning efter straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2.

Efter straffuldbyrdelsesloven fremgår det, at en afgørelse om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus træffes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, efter indstilling fra en af kriminalforsorgens afdelinger eller institutioner.

Inden der kan træffes afgørelse om anbringelsen, skal der foreligge en indstilling fra en af kriminalforsorgens afdelinger eller institutioner, ligesom en sådan anbringelse som udgangspunkt forudsætter, at den dømte samtykker heri. Derudover skal Direktoratet for Kriminalforsorgen have sikret sig, at det egnede anbringelsessted har erklæret sig villig til at modtage den dømte samt at der er indhentet et betalingstilsagn fra den visiterende eller betalende myndighed, medmindre anbringelsesstedet er en af kriminalforsorgens pensioner eller et hospital.

Betalingstilsagn

Den unges opholdskommune skal således tage stilling til, om den vil give betalingstilsagn til en anbringelse af en ung som alternativ til afsoning.

Dette betalingstilsagn indebærer en beslutning om anbringelse efter serviceloven.

Ens vurdering

Bestemmelserne i magtanvendelsesbekendtgørelsen om alternativ afsoning og varetægtsfængsling i surrogat er formuleret nogenlunde ens. Der findes ikke yderligere bidrag til fortolkning af bestemmelserne om varetægtsfængsling i surrogat.

Det lægges til grund, at det har været intentionen, at disse to former for "anbringelse" har skullet behandles ens, således at kommunen skal inddrages inden anbringelse i begge tilfælde.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen

Ankestyrelsen har behandlet sagen for at afklare, om varetægtsfængsling i surrogat kan sidestilles med en anbringelse uden for hjemmet, og om den unge dermed falder inden for målgruppen, der kan få bevilliget efterværn

2. Reglerne

Lov om social service § 76 fastslår, at den unge skal have haft en foranstaltning efter serviceloven op til det fyldte 18. år for at kunne søge om efterværn.

Det fremgår af § 30 i bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, at en ung kan anbringes på en sikret afdeling, når opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling.

3. Andre Principafgørelser

Gældende

Følgende Principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

C-39-05: Denne principafgørelse fastslår, at et betalingstilsagn som omhandlet i § 78-bekendtgørelsen indebærer en beslutning om anbringelse efter servicelovens § 40, stk. 2, nr. 11 (nu § 52, stk. 3, nr. 7) eller § 42 (nu § 58) og om valg af anbringelsessted efter servicelovens § 55 (nu § 69).

C-28-04: Denne principafgørelse fastslår, at forældre til et barn, der er under 18 år, kan afkræves betaling for barnets ophold i døgninstitution som alternativ til afsoning. Vi har bl.a. lagt til grund, at det ikke i betalingsbekendtgørelsen er bestemmelser, der generelt friholdt særlige typer af ophold for betaling.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om, hvorvidt varetægtsfængsling i surrogat kan sidestilles med en anbringelse uden for hjemmet og om den unge dermed falder inden for målgruppen, der kan få bevilget efterværn.

Resultatet er

- Din varetægtsfængsling i surrogat kan sidestilles med en anbringelse

Det betyder, at det skal vurderes, om du er omfattet af personkredsen for efterværn.

Vi ændrer således afgørelsen fra det sociale nævn i Statsforvaltningen YY.

Vi skal bede kommunen tage stilling til, om du har ret til efterværn.

NN kommune vil kontakte dig.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen finder, at din varetægtsfængsling i surrogat er at sidestille med en anbringelse efter serviceloven.

Vi har lagt vægt på, at kommunen har oplyst, at man ikke er blevet inddraget i forbindelse med din varetægtsfængsling i surrogat på institutionen V. Det skal dog bemærkes, at kommunen har betalt for dit ophold på V frem til og med april 2012, hvor du fyldte 18 år. De efterfølgende regninger har kommunen efter nævnets afgørelse sendt tilbage til Regionen sammen med et tilbagebetalingskrav på de allerede betalte måneder.

Når kommunen betaler for opholdet, må det betragtes som et betalingstilsagn, uanset at kommunen efter nævnets afgørelse undlod at betale og herefter bad om at få de udbetalte beløb retur.

Dit ophold på Institutionen V i varetægtssurrogat var derfor en anbringelse efter serviceloven, da kommunen ved deres betaling af opholdet gav et betalingstilsagn.

Da du dermed må anses for at være anbragt efter serviceloven, er der mulighed for at træffe afgørelse om efterværn, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Ankestyrelsen bemærker generelt, at det bl.a. er en betingelse for at kunne få efterværn, at den unge er eller har været anbragt efter servicelovens regler inden det 18. år.

En ung kan anbringes på sikret institution i varetægtssurrogat, jf. retsplejelovens § 765 eller som led i en afsoning, jf. straffuldbydelseslovens § 78, stk. 2. I begge situationer fremgår det, at det er kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, der kan træffe afgørelse om at anbringe en ung i varetægtssurrogat eller anbringe en ung som led i en afsoning.

Der er ikke yderligere regulering af de situationer, hvor der er tale om varetægtssurrogat, men i de situationer, hvor der er tale om alternativ afsoning, supplerer straffuldbydelsesloven.

I de tilfælde, hvor en ung er idømt en fængselsstraf, kan Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) efter reglerne i straffuldbydelsesloven træffe afgørelse om, at den unge skal anbringes i institution mv. som alternativ til afsoning.

Der er en række krav til en sådan afgørelse. For det første træffes den efter indstilling fra en af kriminalforsorgens afdelinger eller institutioner, ligesom en sådan anbringelse som udgangspunkt forudsætter, at den dømte samtykker heri. Derudover skal Direktoratet for Kriminalforsorgen have sikret sig, at det egnede anbringelsessted har erklæret sig villig til at modtage den dømte, samt at der er indhentet et betalingstilsagn fra den visiterende eller betalende myndighed, medmindre anbringelsesstedet er en af kriminalforsorgens pensioner eller et hospital.

Hvorvidt ovenstående form for anbringelse svarer til en anbringelse efter serviceloven fremgår således ikke direkte af lovens ordlyd. Endvidere er der ikke fortolkningsbidrag at hente i hverken vejledning nr. 68 af 5. juli 2002 om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus (§ 78-vejledningen) eller forslag til lov om fuldbydelse af straf mv. nr. 1999/1 LSF 145 fremsat den 8. december 1999.

Ankestyrelsen har i tidligere principafgørelser tolket reglerne således, at Direktoratet for Kriminalforsorgen "alene" har kompetence til at tillade, at en dømt afsoner sin straf uden for fængsel eller arresthus. Når den pågældende kommune efterfølgende træffer afgørelse om betalingstilsagn, indebærer denne afgørelse en beslutning om anbringelse efter serviceloven.

Endvidere gælder servicelovens almindelige regler om finansiering af udgifter ved ophold i medfør af straffuldbydelseslovens regler om alternativ afsoning på et opholdssted.

Ankestyrelsen finder ikke holdepunkter for at ændre denne praksis.

Når en kommune skal tage stilling til, om den vil give betalingstilsagn til en anbringelse af en ung som alternativ til afsoning, træffer den således samtidig afgørelse om en anbringelse efter serviceloven.

Bestemmelserne i magtanvendelsesbekendtgørelsen om alternativ afsoning og varetægtsfængsling i surrogat er formuleret nogenlunde ens. Der findes ikke yderligere bidrag til fortolkning af bestemmelserne om varetægtsfængsling i surrogat.

Det lægges herved til grund, at det har været intentionen, at disse to former for "anbringelse" har skullet behandles ens, således at kommunen skal inddrages inden anbringelse i begge tilfælde.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at et ophold på et anbringelsessted som følger af en afgørelse om varetægtsfængsling i surrogat samt afgørelse om alternativ afsoning, er en anbringelse i servicelovens forstand med deraf følgende mulighed for efterværn.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da nævnet traf afgørelse i sagen
- Nævnets afgørelse
- Klagen til Ankestyrelsen
- Nævnets genvurdering

A Kommune traf den 14. maj 2012 afgørelse om, at du ikke var omfattet af reglerne om efterværn.

Kommunen lagde vægt på, at du ikke ville være i stand til at klare dig selv uden hjælp ved udgangen af det 22. år. Sagen skulle derfor i stedet overleveres til voksenafdelingen. Der blev lagt vægt på psykologundersøgelsen fra PPR samt de diagnoser, som psykiatrien Vejlefjord havde stillet.

Nævnet traf afgørelse om at stadfæste kommunens afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at betingelserne for efterværn ikke var opfyldt, da du ikke var anbragt uden for hjemmet efter servicelovens kap.11 umiddelbart forud for dit fyldte 18. år.

Du klagede over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen har du anført, at du mener, at du er omfattet af reglerne om efterværn, hvilket V også har oplyst.

Nævnet har genvurderet og fandt ikke grundlag for at ændre deres afgørelse.

Nævnet anførte endvidere, at man ikke fandt, at det havde betydning, at kommunen i første omgang havde betalt for dit ophold på V, indtil kommunen med nævnets afgørelse gjorde opmærksom på, at de mente, at det var en fejl, at de havde betalt for opholdet, og i stedet krævede de pengene retur fra Regionen.